

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૨૧] ૨ એસ.સી.આર. ૫૨૯

નાયબ પોલીસ અધિક્ષક દ્વારા પ્રતિનિધિત્વ કરાયેલ રાજ્ય

વિરૂદ્ધ

ટી. આર. એન. સીનિવાસગન

(ફોજદારી અપીલ નં.૨૩૧-૨૩૨/૨૦૨૧)

માર્ચ ૧, ૨૦૨૧

[ડૉ. ધનંજય વાય. ચંદ્રચુડ, ન્યાયમૂર્તિશ્રી અને એમ. આર. શાહ,

ન્યાયમૂર્તિશ્રી]

ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૭૩ - કલમ ૩૧૧ - ઉદ્દેશ્ય -
તમિલનાડુ જનરેશન એન્ડ ડિસ્ટ્રિબ્યુશન કંપની લિમિટેડ
(ટી.એ.એન.જી.ઈ.ડી.સી.ઓ.) માં પ્રતિવાદી-ચીફ એન્જિનિયર અને અન્ય
સહ-આરોપી (મૃતક થયા પછી) સામે ૨૦૧૦ માં નોંધાયેલ પીસી એક્ટ હેઠળ

એફઆઈઆર – કાર્યવાહી કરવાની મંજૂરી – જુલાઈ ૨૦૧૧ માં અંતિમ અહેવાલ
દાખલ – ઓક્ટોબર ૨૦૧૭ માં કાર્યવાહી પુરાવા બંધ – ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી-
૧ (ટી.એ.એન.જી.ઈ.ડી.સી.ઓ. ના ચેરમેન) અને ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી-૧૧
(ડેપ્યુટી સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ ઓફ પોલીસ) ને પાછા બોલાવવા માટે ૨૦૧૮ માં
કલમ ૩૧૧ હેઠળ અરજીઓ દાખલ – બરતરફ – અપીલ પર, રાખવામાં આવી:
કેસની પ્રકૃતિ અને કાર્યક્ષેત્રને ધ્યાનમાં રાખીને. કલમ ૩૧૧ મુજબ, ફરિયાદ પક્ષ
દ્વારા દાખલ કરાયેલી અરજીઓને મંજૂરી આપવી જોઈતી હતી – સાચી કસોટી એ
છે કે કોર્ટને એવું લાગે છે કે આવી વ્યક્તિના પુરાવાને પાછા બોલાવવા માંગવામાં
આવ્યા છે જે કેસના ન્યાયી નિર્ણય માટે જરૂરી છે – ફરિયાદ પક્ષે
ટી.એ.એન.જી.ઈ.ડી.સી.ઓ. બોર્ડ દ્વારા આપવામાં આવેલી મંજૂરીને લગતા
સંબંધિત દસ્તાવેજની નકલ રજૂ કરવાની માંગ કરી – તેને પ્રદર્શન તરીકે ચિહ્નિત
કરવા માટે, ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી ૧ અને ૧૧ પાછા બોલાવવાની માંગ કરવામાં
આવી હતી – દસ્તાવેજ કેસના નિર્ણય માટે મહત્વપૂર્ણ હતો કારણ કે
પ્રતિવાદીએ બચાવ કર્યો હતો કે આ દસ્તાવેજ પર ટી.એ.એન.જી.ઈ.ડી.સી.ઓ.
ના અધ્યક્ષ દ્વારા બોર્ડની મંજૂરી વિના સહી કરવામાં આવી હતી – ફરિયાદ પક્ષ
દ્વારા સમજાવાયેલ અરજીઓ ફાઈલ કરવામાં વિલંબ – વિવાદિત ચુકાદો બાજુ
પર રાખવામાં આવ્યો – ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૮૮ –
એસ.એસ.૭, ૧૨, ૧૩(૨) આર/ડબલ્યુ ૧૩(૧)(ડી).

અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે

ઠરાવ્યુ:૧.૧ સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૩૧૧ ની પ્રકૃતિ અને મર્યાદાને ધ્યાનમાં રાખીને, તે યોગ્ય અને યોગ્ય હતું કે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીઓને મંજૂરી આપવી જોઈએ.કલમ ૩૧૧ માં જોગવાઈ છે કે કોઈપણ કોર્ટ, સી.આર.પી.સી. હેઠળ કોઈપણ તપાસ, ટ્રાયલ અથવા અન્ય કાર્યવાહીના કોઈપણ તબક્કે, કોઈપણ વ્યક્તિને સાક્ષી તરીકે સમન્સ મોકલી શકે છે, અથવા હાજર કોઈપણ વ્યક્તિની તપાસ કરી શકે છે, ભલે તેને સાક્ષી તરીકે સમન્સ ન આપવામાં આવ્યું હોય, અથવા પહેલાથી તપાસ કરાયેલ કોઈપણ વ્યક્તિને પાછા બોલાવી શકે છે અને ફરીથી તપાસ કરી શકે છે અને કોર્ટ આવી કોઈપણ વ્યક્તિને "જો તેના પુરાવા તેને કેસના ન્યાયી નિર્ણય માટે આવશ્યક લાગે" તો તેને બોલાવી શકે છે અને તપાસ કરી શકે છે અથવા પાછા બોલાવી શકે છે અને ફરીથી તપાસ કરી શકે છે.તેથી, સાચી કસોટી એ છે કે શું અદાલતને એવું લાગે છે કે જે વ્યક્તિને પાછા બોલાવવાની માંગ કરવામાં આવી છે તેનો પુરાવો કેસના ન્યાયી નિર્ણય માટે જરૂરી છે.વર્તમાન કેસમાં, ફરિયાદી પક્ષે રેકૉર્ડ પર ટી.એ.એન.જી.ઈ.ડી.સી.ઓ. બોર્ડ દ્વારા આપવામાં આવેલી મંજૂરીને લગતા સંબંધિત દસ્તાવેજની એક નકલ રજૂ કરવાની અને તેને પુરાવામાં પ્રદર્શન તરીકે ચિહ્નિત કરવાની માંગ કરી છે, જેના માટે ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી ૧ અને ૧૧ ને પાછા બોલાવવાની માંગ કરવામાં આવી હતી.તેની અરજીઓમાં,

ફરિયાદી પક્ષે નોંધ્યું હતું કે આ સાક્ષીઓએ સંબંધિત દસ્તાવેજને ચિહ્નિત કરવું જરૂરી હતું, જે કેસના નિર્ણય માટે નિર્ણાયક હતું કારણ કે પ્રતિવાદીએ બચાવ પક્ષ લીધો હતો કે આ દસ્તાવેજ પર બોર્ડની મંજૂરી વિના ટી.એ.એન.જી.ઇ.ડી.સી.ઓ. ના અધ્યક્ષ દ્વારા હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા. અરજીઓ દાખલ કરવામાં વિલંબને સમજાવતા ફરિયાદી પક્ષે નોંધ્યું હતું કે તે કેસ ચલાવી રહેલા વિશેષ સરકારી વકીલની બદલીને કારણે થયું હતું. કલમ ૩૧૧ હેઠળ પાછા બોલાવવાની અરજીઓનો અસ્વીકાર યોગ્ય ન હતો. હાઈકોર્ટના વિવાદિત ચુકાદા અને આદેશને રદ કરવામાં આવે છે. તે મુજબ, ફરિયાદ પક્ષ દ્વારા ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી ૧ અને ૧૧ ને પાછા ખેંચવા માટે દાખલ કરાયેલી અરજીઓ મંજૂર કરવામાં આવશે. [પરિચ્છેદ ૧૩, ૧૫ અને ૧૬] [૫૩૪-બી-ડી; ૫૩૬-ડી-ઈ; ૫૩૭-ઈ-એફ]

મંજૂ દેવી વિરુદ્ધ રાજસ્થાન રાજ્ય (૨૦૧૯) ૬ એસસીસી ૨૦૩:
[૨૦૧૯] ૬ એસસીઆર ૬૮-તેના પર આધાર રાખ્યો હતો.

કેસ કાયદો સંદર્ભ

[૨૦૧૯] ૬ એસ. સી. આર. ૬૮ પેરા ૧૪ પર આધારિત છે.

મદ્રાસ ખાતેની હાઈકોર્ટ ઓફ જ્યુડિકેયરના કી.ઓ.પી.
નં.૭૬૯૪/૨૦૧૯ અને ૭૮૧૬/૨૦૧૯ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા તરફે વકીલો એમ. યોગેશ કન્ના, રાજા રાજેશ્વરન એસ.,
આદિત્ય ચક્ષા, કુ. ઉમા પ્રસુના બચુ,

પ્રતિવાદી તરફે વકીલો સેન્થિલ જગદીસન, કુ. મૃણાલ કંવર.

કોર્ટનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

ડૉ. ધનંજય વાય. ચંદ્રચુડ, ન્યાયમૂર્તિશ્રી.

૧. પરવાનગી આપવામાં આવી.

૨. આ અપીલ ૨૪ જૂન, ૨૦૧૯ના રોજ મદ્રાસ ખાતેની હાઈકોર્ટ ઓફ
જ્યુડિકેયરના વિદ્વાન સિંગલ જજના ચુકાદા અને આદેશમાંથી ઉદ્ભવે છે.

૩. અપીલકર્તા રાજ્યનું પ્રતિનિધિત્વ નાયબ પોલીસ અધિક્ષક, તકેદારી
અને ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી, ચેન્નાઈ શહેર-૪ દ્વારા કરે છે. ૧૩ જુલાઈ ૨૦૧૦ના
રોજ, પ્રતિવાદી (આરોપી નંબર ૧) અને અન્ય આરોપી (જે ત્યારથી મૃત્યુ

પામ્યા છે) સામે ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૮૮૧ હેઠળ ૨૦૧૦ની એફ.આઈ.આર. નંબર ૧૪ નોંધવામાં આવી હતી.પ્રતિવાદી તમિલનાડુ જનરેશન એન્ડ ડિસ્ટ્રિબ્યુશન કંપની લિમિટેડમાં મુખ્ય ઇજનેર હતા.આરોપ છે કે તેણે એક કર્મચારીનું સસ્પેન્શન રદ કરવા માટે લાંચ માંગી હતી.૨૮ જૂન ૨૦૧૧ના રોજ, ટી.એ.એન.જી.ઇ.ડી.સી.ઓ.ના ચેરમેન કમ ૧ "પી.સી. એક્ટ" ૨ "ટી.એ.એન.જી.ઇ.ડી.સી.ઓ." મેનેજિંગ ડિરેક્ટરે પ્રતિવાદી અને સહ-આરોપી સામે પી.સી. એક્ટ હેઠળ કાર્યવાહી કરવાની મંજૂરી આપી હતી. અપીલકર્તા વતી વિનંતી કરવામાં આવી છે કે આ મંજૂરી ટી.એ.એન.જી.ઇ.ડી.સી.ઓ. ના બોર્ડ વતી ચેરમેન દ્વારા આપવામાં આવી હતી.

૪. તપાસ પૂર્ણ થયા પછી, તપાસ અધિકારીએ ૨૭ જુલાઈ ૨૦૧૧ના રોજ ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા ૧૯૭૩ ડી કલમ ૧૭૩ (૨) હેઠળ પ્રતિવાદી અને સહ-આરોપી સામે પી.સી. અધિનિયમની કલમ ૧૩ (૧) (ડી) સાથે વાંચીને કલમ ૭,૧૨ અને ૧૩ (૨) હેઠળ અંતિમ અહેવાલ દાખલ કર્યો હતો. સી.સી. નં.૯/૨૦૧૧ માં સુનાવણી દરમિયાન, ફરિયાદી પક્ષે સાક્ષીઓ ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી-૧ થી ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી-૧૨ ની તપાસ કરી, અને તેમના દ્વારા આંક પી-૧ થી પી-૧૧ અને એમ.ઓ.-૧ થી એમ.ઓ.-૧૦ ને ચિહ્નિત કર્યું.

૫. આ બાબતમાં મહત્વની વાત છે ત્યાં સુધી, એ નોંધવું જરૂરી છે કે ટી.એ.એન.જી.ઇ.ડી.સી.ઓ. ના ચેરમેન ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી-૧ ની ૬ જૂન ૨૦૧૩ ના રોજ મુખ્ય તપાસ કરવામાં આવી હતી.ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી-૧ની પ્રતિવાદી દ્વારા ૧૮ માર્ચ ૨૦૧૪ના રોજ ઉલટ તપાસ કરવામાં આવી હતી અને સહ-આરોપીના કહેવા પર વધુ ઉલટ તપાસ માટે ૧૭ જુલાઈ ૨૦૧૪ના રોજ ફરીથી બોલાવવામાં આવી હતી.ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી-૧૧ ની સરતપાસણી, નાયબ પોલીસ અધિક્ષક, ૧ ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૭ ના રોજ નોંધવામાં આવી હતી.ત્યારબાદ, ૧૩ ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૭ના રોજ તેમની ઉલટ તપાસ કરવામાં આવી હતી, અને ત્યારબાદ ૨૭ ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૭ના રોજ ફરીથી બોલાવવામાં આવ્યા હતા અને ફરીથી ઉલટ તપાસ કરવામાં આવી હતી.ફરિયાદી પક્ષ તરફથી પુરાવા ૩૧ ઓક્ટોબર ૨૦૧૭ના રોજ બંધ કરવામાં આવ્યા હતા અને કેસને અંતિમ દલીલો માટે મુકવામાં આવ્યો હતો.

૬. ફરિયાદી પક્ષ વતી દલીલો ૭ ડિસેમ્બર ૨૦૧૭ના રોજ શરૂ થઈ હતી.બચાવ પક્ષની દલીલો ૧૬ ડિસેમ્બર ૨૦૧૭ના રોજ શરૂ થઈ હતી અને ૧૬ ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૮ના રોજ પૂર્ણ થઈ હતી.આ કેસ ૨૭ ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૮ના રોજ ફરિયાદી પક્ષની અંતિમ રજૂઆત માટે મુકવામાં આવ્યો હતો અને તેત્રીસ પ્રસંગોએ ૨૬ ઓક્ટોબર ૨૦૧૮ સુધી મોકૂફ રાખવામાં આવ્યો હોવાનું જણાય છે.આ દરમિયાન, ૨૫ જૂન ૨૦૧૮ના રોજ પ્રિસાઈડિંગ અધિકારીની બદલી

કરવામાં આવી હતી, જેના પરિણામે ૩ "સીઆરપીસી" દલીલો આખરે પૂર્ણ થઈ શકી ન હતી. ૨૬ ઓક્ટોબર ૨૦૧૮ પછી પણ, આ કેસ ૩૫ વખત સ્થગિત કરવામાં આવ્યો હતો, જેના પગલે ફરિયાદી પક્ષને તેની લેખિત દલીલો રજૂ કરવા માટે ૧૧ માર્ચ ૨૦૧૯ના રોજ મુકવામાં આવ્યો હતો.

૭. જો કે, ૧૧ ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૯ ના રોજ, ફરિયાદી પક્ષે ફોજદારી સાંસદ નં.૨૨૪ અને ૨૨૫/૨૦૧૯ ને સીઆરપીસીની કલમ ૩૧૧ હેઠળ ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી ૧ અને ૧૧ ને પાછા બોલાવવા માટે દાખલ કર્યા હતા, જેથી અપીલકર્તાને પુરાવામાં પ્રદર્શન તરીકે ચિહ્નિત કરવા માટે સક્ષમ બનાવી શકાય, પ્રતિવાદી અને સહ-આરોપીની કાર્યવાહીને મંજૂરી આપવા માટે ટી.એ.એન.જી.ઇ.ડી.સી.ઓ. બોર્ડની તારીખ ૨૬ જૂન ૨૦૧૧ ની મંજૂરી.પ્રતિવાદીએ આ અરજીઓનો વિરોધ કર્યો હતો. ટ્રાયલ જજે ૧૯ ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૯ના રોજ એક આદેશ પસાર કર્યો હતો, જેના દ્વારા કલમ ૩૧૧ હેઠળની અરજીઓ ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

૮. ત્યારબાદ ફરિયાદી પક્ષે આ આદેશને પડકારતા હાઈકોર્ટ સમક્ષ સીઆરપીસીની કલમ ૪૮૨ હેઠળ ક્રિમિનલ ઓપી નંબર ૭૬૯૪ અને ૭૮૧૬/૨૦૧૯ દાખલ કર્યા હતા. ૨૪ જૂન ૨૦૧૯ના વિવાદિત આદેશ દ્વારા હાઈકોર્ટ દ્વારા આને ફગાવી દેવામાં આવ્યા છે. ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી ૧ અને

૧૧ના અગાઉના પુરાવાઓની નોંધ લીધા પછી, ઉચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા અરજીઓ મોડેથી દાખલ કરવામાં આવી હતી.આમ, અપીલકર્તાએ આ અદાલતનો પ્રવાસ કર્યો છે.

૯. ૯ જુલાઈ ૨૦૨૦ના રોજ, આ અદાલતે અન્ય બાબતોની સાથે, વિલંબને માફ કરીને અને અપીલકર્તા વતી વિનંતી કરાયેલ રજૂઆતો રેકૉર્ડ કરીને નીચેનો આદેશ પસાર કર્યો હતો:

“૧. વિલંબ માફ કરવામાં આવે છે.

૨. અરજદાર વતી હાજર રહેલા શ્રી એમ. યોગેશ કન્નાએ રજૂઆત કરી હતી કે વિશેષ રજા અરજીના જોડાણ પી-૪, જે ૨૮ જૂન ૨૦૧૧ ના રોજ મંજૂરીનો આદેશ છે, તેને સુનાવણીમાં આંક પી-૧ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યો છે.મંજૂરીના આદેશની સામગ્રીનો ઉલ્લેખ કરતા, વિદ્વાન વકીલ રજૂ કરે છે કે નિમણૂક અધિકારી બોર્ડ છે અને મંજૂરી આપવા માટેના કાગળો બોર્ડ સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યા છે તે હકીકતનો સંદર્ભ છે.વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદી પક્ષ માત્ર બોર્ડ સમક્ષ થયેલી કાર્યવાહીને પ્રદર્શન તરીકે ચિહ્નિત કરવા માંગે છે.

૩. નોટિસ જારી કરો, જે છ અઠવાડિયામાં પરત કરી શકાય છે.

૪. વધુમાં, દસ્તીને પણ મંજૂરી છે.

૫. આ દરમિયાન, આજથી આઠ અઠવાડિયાના સમયગાળા માટે, ચેન્નાઈ ખાતે ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ હેઠળના કેસો માટેની વિશેષ અદાલતના વિશેષ ન્યાયાધીશ સમક્ષ પેવિંગ ટ્રાયલ, એટલે કે ૨૦૧૧ની સીસી નંબર ૮ની આગળની કાર્યવાહી પર સ્ટે રહેશે.”

૧૦. નોટિસ જારી કરવાના આદેશને અનુસરીને, વિદ્વાન વકીલ શ્રી સેન્થિલ જગદીશન પ્રતિવાદી વતી હાજર થયા છે અને વળતો સોગંદનામું દાખલ કર્યું છે.

૧૧. અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી એમ. યોગેશ કન્નાએ રજૂઆત કરી હતી કે સુનાવણી દરમિયાન ૨૮ જૂન, ૨૦૧૧ ના રોજ મંજૂરીના આદેશને પહેલેથી જ આંક પી-૧ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવ્યો છે.અનિવાર્યપણે, ફરિયાદી પક્ષની રજૂઆત એ છે કે ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી ૧ અને ૧૧ ને યાદ કરવાનો હેતુ રેકૉર્ડ પર મૂકવાનો અને પુરાવામાં સંદર્ભની એક નકલ ચિહ્નિત કરવાનો હતો જે ટી.એ.એન.જી.ઇ.ડી.સી.ઓ. ના બોર્ડને કરવામાં

આવી હતી, જ્યાં પ્રતિવાદી મુખ્ય ઈજનેર તરીકે કાર્યરત હતા.વિદ્વાન વકીલ રજૂ કરે છે કે કલમ ૩૧૧ ની મર્યાદાને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજીઓને મંજૂરી આપવી જોઈએ, ખાસ કરીને એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે ન્યાયિક અધિકારીની દરમિયાનગીરી ટ્રાન્સફરને ધ્યાનમાં રાખીને અંતિમ દલીલો પૂર્ણ થઈ શકી નથી અને કેસ હજુ પણ બાકી છે.વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે પીસી એક્ટની જોગવાઈઓમાંથી ઉદ્ભવતી કાર્યવાહીની પ્રકૃતિ અને અવકાશને ધ્યાનમાં રાખીને, જો ફરિયાદ પક્ષને ટી.એ.એન.જી.ઇ.ડી.સી.ઓ. બોર્ડ દ્વારા આપવામાં આવેલી મંજૂરીને લગતા સંબંધિત દસ્તાવેજને રેકૉર્ડ પર મૂકવાની સ્વતંત્રતા આપવામાં આવે તો તે યોગ્ય અને ન્યાયના હિતમાં રહેશે.

૧૨. બીજી તરફ શ્રી સેનિથલ જગદીસને ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી-૧ અને ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી-૧૧ના નિવેદનો તરફ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું છે.પરિશિષ્ટ પી-૨ ખાતે કથિત બોર્ડ મિનિટ્સ (જેની એક ફોટોકોપી પ્રતિ-સોગંદનામાના પરિશિષ્ટ આર-૨માં દાખલ કરવામાં આવી છે) તરફ પણ ધ્યાન દોરતા એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે દસ્તાવેજમાં હકીકતમાં બોર્ડના સભ્યોની સહીઓ નથી.વધુમાં, એવી વિનંતી કરવામાં આવી છે કે ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી-૧, જે ટી.એ.એન.જી.ઇ.ડી.સી.ઓ. ના અધ્યક્ષ છે, તેમણે તેમના જુબાની દરમિયાન રજૂઆત કરી હતી કે તેમણે બોર્ડના સંદર્ભ વિના પ્રતિવાદી અને સહ-આરોપી

સામે કાર્યવાહી માટે મંજૂરી આપી હતી અને તેઓ પી.સી. અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર આમ કરવા માટે હકદાર હતા.

૧૩. અમારા મતે, સી. આર. પી. સી. ની કલમ ૩૧૧ ની પ્રકૃતિ અને મર્યાદાને ધ્યાનમાં રાખીને, તે યોગ્ય અને યોગ્ય હતું કે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીઓને મંજૂરી આપવી જોઈએ. કલમ ૩૧૧ એ જોગવાઈ કરે છે કે કોઈ પણ અદાલત, સીઆરપીસી હેઠળની કોઈપણ તપાસ, સુનાવણી અથવા અન્ય કાર્યવાહીના કોઈપણ તબક્કે, કોઈ પણ વ્યક્તિને સાક્ષી તરીકે બોલાવી શકે છે, અથવા હાજરીમાં કોઈ પણ વ્યક્તિની તપાસ કરી શકે છે, જો કે સાક્ષી તરીકે બોલાવવામાં ન આવી હોય, અથવા પહેલેથી જ તપાસ કરાયેલ કોઈપણ વ્યક્તિને પાછા બોલાવી શકે છે અને ફરીથી તપાસ કરી શકે છે અને કોર્ટ આવા કોઈપણ વ્યક્તિને બોલાવે છે અને તપાસ કરશે અથવા પાછા બોલાવશે અને ફરીથી તપાસ કરશે "જો તેનો પુરાવો કેસના ન્યાયી નિર્ણય માટે જરૂરી જણાય તો". તેથી, સાચી કસોટી એ છે કે શું અદાલતને એવું લાગે છે કે જે વ્યક્તિને પરત બોલાવવાની માંગ કરવામાં આવી છે તેનો પુરાવો કેસના ન્યાયી નિર્ણય માટે જરૂરી છે.

૧૪. મંજુ દેવી વિરુદ્ધ રાજસ્થાન રાજ્ય કેસમાં, આ અદાલતની બે ન્યાયાધીશોની ખંડપીઠે નોંધ્યું હતું કે કલમ ૩૧૧ હેઠળની અરજીને એકમાત્ર

આધાર પર નકારી શકાય નહીં કે કેસ અતિશય સમયથી (ત્યાં દસ વર્ષ) પડતર હતો.તેના બદલે, તેણે નોંધ્યું હતું કે "કેસની લંબાઈ/સમયગાળો રેકૉર્ડ પર તમામ જરૂરી અને ભૌતિક પુરાવા લીધા પછી ન્યાયી નિર્ણયની ખાતરી કરવાની મૂળભૂત જરૂરિયાતને સ્થાનાંતરિત કરી શકતો નથી.બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, જ્યારે ભૌતિક સાક્ષીની તપાસ માટે પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે ત્યારે કેસની ઉંમર પોતે જ આ બાબતમાં નિર્ણાયક ન હોઈ શકે.કોર્ટ વતી બોલતા, ન્યાયમૂર્તિ દિનેશ મહેશ્વરીએ નીચેની શરતોમાં કલમ ૩૧૧ અંતર્ગતના સિદ્ધાંતો પર સ્પષ્ટતા કરી:

“૧૦. તેમાં ભાગ્યે જ કોઈ ભાર મૂકવાની જરૂર છે કે કલમ ૩૧૧ સી. આર. પી. સી. હેઠળની વિવેકાધીન સત્તાઓનો હેતુ એ સુનિશ્ચિત કરવાનો છે કે અદાલત દ્વારા રેકૉર્ડને સીધો રાખવા માટે દરેક જરૂરી અને યોગ્ય પગલાં લેવામાં આવે અને જ્યાં સુધી પુરાવાની વાત છે ત્યાં સુધી કોઈપણ અસ્પષ્ટતાને દૂર કરવામાં આવે અને એ પણ સુનિશ્ચિત કરવામાં આવે કે કોઈને પણ કોઈ પૂર્વગ્રહ ન થાય.કલમ ૩૧૧ સી.આર.પી.સી. અંતર્ગત આવતા સિદ્ધાંતો અને તે હેઠળ કોર્ટની સત્તાઓનું વિસ્તરણ આ કોર્ટ દ્વારા અનેક નિર્ણયોમાં સમજાવવામાં આવ્યું છે [મોહનલાલ શામજી સોની વિરુદ્ધ ભારત સંઘ, ૧૯૯૧ સપ (૧) એસ.સી.સી. ૨૭૧: ૧૯૯૧ એસ.સી.સી. (કી.) ૫૯૫; ઝાહિરા હબીબુલ્લા એચ. શેખ વિરુદ્ધ ગુજરાત

રાજ્ય, (૨૦૦૪) જ એસ.સી.સી. ૧૫૮: ૨૦૦૪ એસ.સી.સી. (કી.) ૯૯૯; મીના લલિતા બરુવા વિરુદ્ધ ઓરિસ્સા રાજ્ય, (૨૦૧૩) ૧૬ એસ.સી.સી. ૧૭૩: (૨૦૧૪) ૬ એસ.સી.સી. (કી.) ૨૧૮; રાજારામ પ્રસાદ ચાદવ વિરુદ્ધ બિહાર રાજ્ય, (૨૦૧૩) ૧૪ એસ.સી.સી. ૪૬૧ : (૨૦૧૪) જ એસ.સી.સી. (કી.) ૨૫૬ અને નતાશા સિંહ વિરુદ્ધ સી.બી.આઈ., (૨૦૧૩) ૫ એસ.સી.સી. ૭૪૧ : (૨૦૧૩) જ એસ.સી.સી. (કી.) ૮૨૮].નતાશા સિંહ વિરુદ્ધ સી. બી. આઈ. (૨૦૧૩) ૫ એસ. સી. સી. ૭૪૧: (૨૦૧૩) જ એસ. સી. સી. (સી. આર. આઈ.) ૮૨૮] માં, જોકે સાક્ષીઓની તપાસ માટેની અરજી આરોપી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી હતી, પરંતુ કલમ ૩૧૧ હેઠળ સત્તાઓના ઉપયોગને લગતા સિદ્ધાંતો પર, આ અદાલતે અન્ય બાબતોની સાથે, નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું: (એસ. સી. સી. પીપી.) ૭૪૬ & ૭૪૮-૪૯, પેરા ૮ & ૧૫)

“૮. કલમ ૩૧૧ સી. આર. પી. સી. અદાલતને મહત્વપૂર્ણ સાક્ષીને બોલાવવા, અથવા સી. આર. પી. સી. હેઠળ "કોઈપણ તપાસ", અથવા "ટ્રાયલ", અથવા "અન્ય કોઈ કાર્યવાહી" ના "કોઈપણ તબક્કે" હાજર વ્યક્તિની તપાસ કરવા, અથવા કોઈ પણ વ્યક્તિને સાક્ષી તરીકે બોલાવવા, અથવા કોઈ પણ વ્યક્તિને પાછા બોલાવવાની અને ફરીથી

તપાસ કરવાની સત્તા આપે છે, જેની પહેલેથી જ તપાસ કરવામાં આવી છે, જો તેનો પુરાવો તેને દેખાય, તો તે કેસના ન્યાયી નિર્ણયના આગમન માટે જરૂરી છે.નિ:શંકપણે, સી. આર. પી. સી. એ આ સંબંધમાં અદાલતને ખૂબ જ વ્યાપક વિવેકાધીન સત્તા પ્રદાન કરી છે, પરંતુ આવા વિવેકાધિકારનો ઉપયોગ વિવેકપૂર્ણ રીતે થવો જોઈએ અને મનસ્વી રીતે નહીં.આ સંદર્ભમાં અદાલતની સત્તા ખૂબ જ વ્યાપક છે, અને તેનો ઉપયોગ કરીને, તે સુનાવણીના કોઈપણ તબક્કે અથવા અન્ય કાર્યવાહીમાં કોઈપણ વ્યક્તિને સાક્ષી તરીકે બોલાવી શકે છે.જો કોઈ પણ પક્ષ દ્વારા આવી કોઈ અરજી દાખલ કરવામાં ન આવી હોય તો અદાલત સ્વેચ્છાએ પણ આ પ્રકારની સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માટે સક્ષમ છે.જો કે, અદાલતે પોતાને સંતોષ આપવો જોઈએ કે, હકીકતમાં આવા સાક્ષીની તપાસ કરવી અથવા કેસના ન્યાયી નિર્ણય પર પહોંચવા માટે તેને વધુ તપાસ માટે પાછા બોલાવવું જરૂરી હતું.

૧૫. જોગવાઈનો અવકાશ અને ઉદ્દેશ અદાલતને સત્ય નક્કી કરવા અને તમામ સંબંધિત તથ્યોની શોધ કર્યા પછી અને આવા તથ્યોના યોગ્ય પુરાવા મેળવ્યા પછી ન્યાયી નિર્ણય આપવા માટે સક્ષમ

બનાવવાનો છે, જેથી કેસના ન્યાયી નિર્ણય પર પહોંચી શકાય.સત્તાનો ઉપયોગ વિવેકપૂર્ણ રીતે થવો જોઈએ અને તરંગી અથવા મનસ્વી રીતે નહીં, કારણ કે આવી શક્તિનો કોઈપણ અયોગ્ય અથવા તરંગી ઉપયોગ અનિચ્છનીય પરિણામો તરફ દોરી શકે છે.કલમ ૩૧૧ સીઆરપીસી હેઠળની અરજીને માત્ર ફરિયાદી પક્ષ, અથવા બચાવ પક્ષ, અથવા આરોપીના ગેરલાભ માટે, અથવા આરોપીના બચાવ માટે ગંભીર પૂર્વગ્રહ પેદા કરવા અથવા વિરોધી પક્ષને અયોગ્ય લાભ આપવા માટે મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં.વધુમાં, વધારાના પુરાવા ફરીથી સુનાવણી માટે અથવા બંને પક્ષો સામેના કેસની પ્રકૃતિને બદલવા માટે વેશ તરીકે પ્રાપ્ત થવો જોઈએ નહીં.આવી શક્તિનો ઉપયોગ કરવો આવશ્યક છે, જો કે સાક્ષી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવે તેવી શક્યતા છે, તે પુરાવા સામેલ મુદ્દાને અનુરૂપ છે.જોકે, અન્ય પક્ષને ખંડન કરવાની તક આપવી જોઈએ.કલમ ૩૧૧ સી. આર. પી. સી. હેઠળ આપવામાં આવેલી સત્તાનો ઉપયોગ અદાલત દ્વારા માત્ર ન્યાયના હેતુઓને પહોંચી વળવા માટે, મજબૂત અને માન્ય કારણોસર જ થવો જોઈએ, અને તેનો ઉપયોગ ખૂબ સાવધાની અને સાવધાની

સાથે થવો જોઈએ."કોઈપણ અદાલત", "કોઈપણ તબક્કે", અથવા "કોઈપણ તપાસ, સુનાવણી અથવા અન્ય કાર્યવાહી", "કોઈપણ વ્યક્તિ" અને "આવી કોઈપણ વ્યક્તિ" જેવા શબ્દોનો ઉપયોગ સ્પષ્ટપણે

જણાવે છે કે આ કલમની જોગવાઈઓ શક્ય તેટલી વ્યાપક શરતોમાં વ્યક્ત કરવામાં આવી છે, અને તે કોઈ પણ રીતે અદાલતની વિવેકબુદ્ધિને મર્યાદિત કરતી નથી.જો મેળવવાના નવા પુરાવા કેસના ન્યાયી નિર્ણય માટે જરૂરી હોય તો કોઈ છટકી શકતું નથી.તેથી નિર્ણાયક પરિબળ એ હોવું જોઈએ કે શું ઉપરોક્ત સાક્ષીને બોલાવવા/પાછા બોલાવવું હકીકતમાં, કેસના ન્યાયી નિર્ણય માટે જરૂરી છે કે કેમ.” (મૂળમાં ભાર મૂકે છે) "

૧૫. વર્તમાન કેસમાં, ફરિયાદી પક્ષે રેકૉર્ડ પર ટી.એ.એન.જી.ઇ.ડી.સી.ઓ. બોર્ડ દ્વારા આપવામાં આવેલી મંજૂરીને લગતા સંબંધિત દસ્તાવેજની એક નકલ રજૂ કરવાની અને તેને પુરાવામાં પ્રદર્શન તરીકે ચિહ્નિત કરવાની માંગ કરી છે, જેના માટે ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી ૧ અને ૧૧ ને પાછા બોલાવવાની માંગ કરવામાં આવી હતી.તેની અરજીઓમાં, ફરિયાદી પક્ષે નોંધ્યું હતું કે આ સાક્ષીઓએ સંબંધિત દસ્તાવેજને ચિહ્નિત કરવું જરૂરી હતું, જે કેસના નિર્ણય માટે નિર્ણાયક હતું કારણ કે પ્રતિવાદીએ બચાવ પક્ષ લીધો હતો કે આ દસ્તાવેજ પર બોર્ડની મંજૂરી વિના ટી.એ.એન.જી.ઇ.ડી.સી.ઓ. ના અધ્યક્ષ દ્વારા હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા.અરજીઓ દાખલ કરવામાં વિલંબને સમજાવતા ફરિયાદી પક્ષે નોંધ્યું હતું કે તે કેસ ચલાવી રહેલા વિશેષ સરકારી

વકીલની બદલીને કારણે થયું હતું.ફરિયાદી પક્ષની અરજીના સંબંધિત ભાગો નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા છે:

“એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે આ કેસ વધારાના કાનૂની સલાહકાર ટી.આર.ટી. પત્નીરસેલ્વમ દ્વારા ચલાવવામાં આવ્યો હતો અને તેમને કાંચીપુરમ જિલ્લામાં ડેપ્યુટી ડિરેક્ટર ઓફ પ્રોસિક્યુશન તરીકે ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યા હતા અને તેથી ટ્ર. પંડિયારાજન, એ.ડી.એલ.એ, મુખ્ય મથક, ડી.વી.એ.સી, ચેન્નાઈને આ કેસના સંચાલન માટે ખાસ સરકારી વકીલ તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા છે.

... તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે આંક-પી૧, મંજૂરીનો આદેશ પોતે જ દર્શાવે છે કે આદેશ બોર્ડ દ્વારા જારી કરવામાં આવ્યો હતો.પરંતુ બચાવ પક્ષે વલણ અપનાવ્યું છે કે આ આદેશ બોર્ડ દ્વારા જારી કરવામાં આવ્યો ન હતો અને તે અધ્યક્ષ દ્વારા જારી કરવામાં આવ્યો હતો જે મંજૂરી આપવા માટે સક્ષમ વ્યક્તિ ન હતા.

એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આરોપપત્ર દાખલ કરતી વખતે તપાસ અધિકારીએ બોર્ડનો મંજૂરી આદેશ મેળવ્યો છે અને તેને આ માનનીય અદાલત સમક્ષ રજૂ કર્યો નથી.

એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ફરિયાદી પક્ષની દલીલના સમથ નમાં ટી.એ.એન.જી.ઇ.ડી.સી.ઓ. ના બોર્ડને લગતા દસ્તાવેજોને ચિહ્નિત કરવા જરૂરી છે જેથી આ માનનીય અદાલતને આ કેસના ન્યાયી નિર્ણય માટે સંતુષ્ટ કરી શકાય કે મંજૂરી કાયદા અને નિયમો અને નિયમો અનુસાર આપવામાં આવી હતી.

એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પ્રતિબંધ સંબંધિત દસ્તાવેજોને ચિહ્નિત કરવા માટે ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી ૧ અને ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી ૧૧ ને પાછા બોલાવવાને ખામી અથવા અંતર ભરવા તરીકે ગણી શકાય નહીં.પરંતુ માત્ર આ માનનીય અદાલતને કેસના ન્યાયી નિર્ણય સુધી પહોંચવા માટે મદદ કરવા માટે.”

૧૬. નિઃશંકપણે, અમે નોંધ્યું છે કે પ્રતિવાદીને આ સાક્ષીઓની ઉલટતપાસ કરવાની તક હોવી જોઈએ.તેથી, અમે ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી ૧ અને ૧૧ ની જુબાનીના સંદર્ભમાં શ્રી સેન્થિલ જગદીશન દ્વારા પ્રતિવાદી વતી વિનંતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતોના ગુણદોષ પર કોઈ અભિપ્રાય વ્યક્ત કરી રહ્યા

નથી, કારણ કે તેનું મૂલ્યાંકન વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ દ્વારા કરવું પડશે.જો કે, અમારો મત છે કે કલમ ૩૧૧ હેઠળ પાછા બોલાવવાની અરજીઓનો અસ્વીકાર ક્રમમાં ન હતો.અમે તે મુજબ અપીલને મંજૂરી આપીએ છીએ અને ૨૪ જૂન ૨૦૧૯ ના હાઈકોર્ટના વિવાદિત ચુકાદા અને આદેશને રદ કરીએ છીએ.ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી ૧ અને ૧૧ ને પાછા બોલાવવા માટે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીઓ તે મુજબ માન્ય રહેશે.પ્રતિવાદીને આ સાક્ષીઓની ઉલટતપાસ કરવાની પણ સ્વતંત્રતા હશે.૧૭ લાંબા સમયથી ચાલી રહેલી સુનાવણીને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે આદેશ આપીએ છીએ અને નિર્દેશ આપીએ છીએ કે સુનાવણી ૩૧ જુલાઈ ૨૦૨૧ સુધીમાં પૂર્ણ કરવામાં આવે. ૧૮ બાકી અરજી, જો કોઈ હોય તો, તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

